

KOIVISTON viesti

Nro 5 Toukokuu 2008

Koivistolaisten kotiseutulehti vuodesta 1944 lähtien

Arkiston kätköistä

Koivisto Seuran ja Koivisto Säätiön arkisto on Porvoosaa. Vuosien ajan sinne on tallennettu kaikkea tärkeää, mutta tarkempaa seuloontaa materiaalille ei ole tehty. Nyt arkisto käydään ammattimaisesti läpi. Historiallisesti, kulttuurihistoriallisesti ja koivistolaisille arvokas materiaali säästetään ja varmistetaan niiden säilyvyys tulevillekin sukupolville.

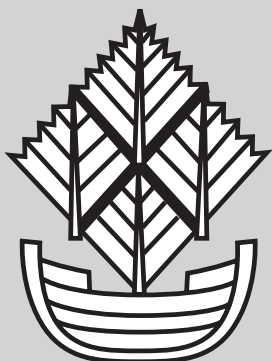
Jyri Taskinen toimii Koivisto-säätiön palkkaamana arkistonjärjestäjänä. Tehtävänä on organisoida Säätiön sekä Koivisto-Seuran arkistot.

Arkisto sisältää pöytäkirjoja, tositteita, kirjeenvaihtoa jne. Käsillä on siis arvokas koivistolaisten sodanjälkeistä yhdistystoimintaa koskeva aineisto.

Vuoden 1918 tapahtumia Koivistolla

Näin päivinä tulee kuluneeksi 1918 sodan päättymisestä 90 vuotta. Tänä vuonna sodan aikaisia tapahtumia käsitellään monenlaisissa tapahtumissa, näyttelyissä ja luentotilaisuuksissa.

Tässä lehdessä Irja Hirsivaara kertoo sodan dramaattisista vaikutuksista hänen äitinsä puolen sukuun.

s/s Suursaari 1927-1945 Suomenlahdelta Petsamoon

Toimittaja Risto Anttila on jälleen paneutunut Suomenlahden saarten historiaan kokomalla matkustaja-alus/jäänsärkijä Suursaaren vaiheet kirjaksi. Kirja ei kuitenkaan ole vain laivan lokikirja vaan myös osa koivistolaista historiankirjoitusta. Vuosina 1927-1939 s/s Suursaari liikennöi Koivistolta ja Kotkasta Suomenlahden ulkosaariin Suursaareen, Lavansaareen, Seiskariin ja Tytärsaareen. Laiva kuljetti postit Koivistolle ja sen aikataulut rytmittivät monella tapaa koivistolaisten elämää.

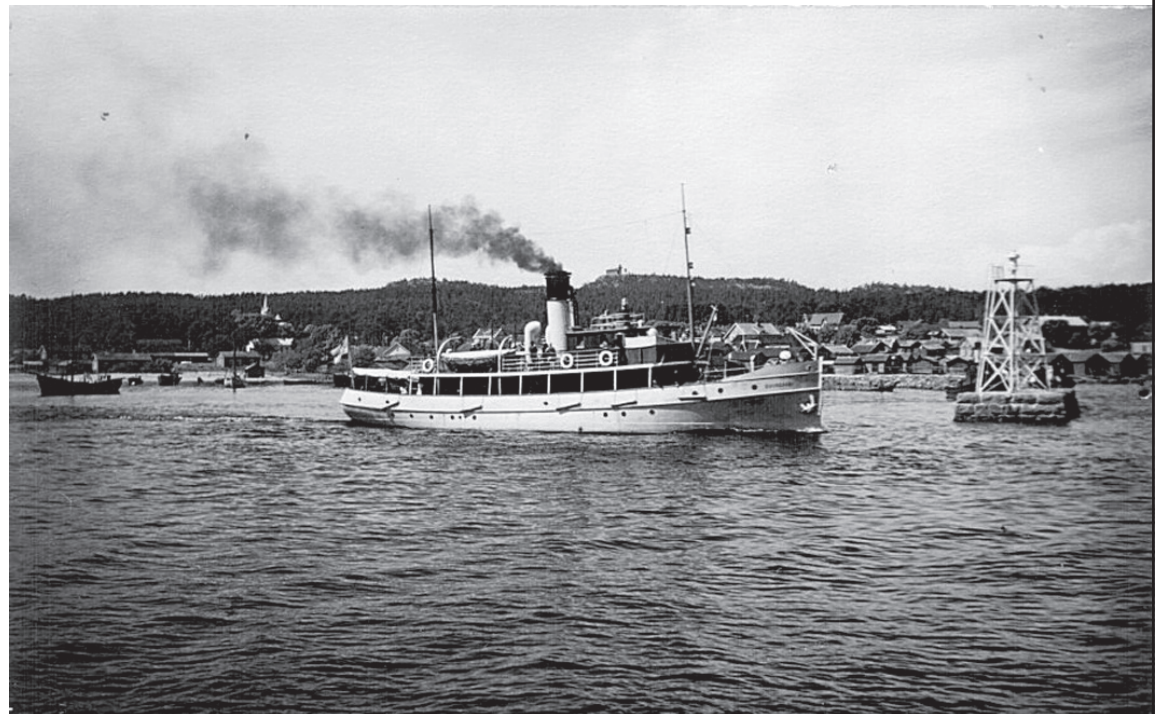
Koiviston ja saarten välistä laivaliikennettä oli pyritty järjestämään monella tapaa. Esimerkiksi vuonna 1918 lavansaarelaiset kaappasivat venäläisten huoltokuljetuksia hoitaneet höyrylaivat Ingermanin, Windaun, Lavansaaren ja Vapun. He halusivat ottaa laivat käyttöönsä ja aloittaa niillä kaivatun laivaliikenteen Koivistolta. Saksalaiset kuitenkin takavarikoivat Ingermanin ja Windaun. Sotasaaliskonttori otti haltuunsa Lavansaaren ja Vapun. Vuotta myöhemmin koivistolainen kauppaneuvos Peussa ryhtyi liikennöimään Koiviston, Seiskarin ja Lavansaaren väliä pienellä höyrylaivalla Sammolla, toiminta loppui kannattamattomana lyhyeen.

Vuonna 1924 Koiviston Höyrylaiva Oy sopi Merenkulkuhallituksen kanssa s/s Ainamon liikennöinnistä Koivistolta ulkosaarille. Yhtiö sai valtionapuakin 3 700 markkaa jokaiselta edestakaiselta vuorolta. Sopimus oli Merenkulkuhallitukselle melko kallis. Vuotta myöhemmin eduskuntaan tehtiin aloite ”Määrärahan myöntämisestä laivan rakentamista var-

ten Suomenlahden ulkosaarille”. Aloite eteni ja vuonna -26 eduskunta myönsi 2 700 000 markkaa matkustajalaiva-jäänsärkijän rakentamista varten. Laiva rakennettiin Varkaudessa Lehtoniemen konepajalla. Sen kotipaikaksi merkittiin Helsinki ja nimensä s/s Suursaaren mukaan se usein liitet-

Suursaari lähdössä merelle Suursaaren Suurkylän lahdelta.

Merenkulkuhallituksen lippu on nostettu. Suursaari Saimaan kanavassa matkalla Varkaudesta Viipuriin.

tiin juuri Suursaareen. Laivan asemapaikaksi tuli kuitenkin vuonna 1927 perustettu Koiviston valtiosatama.

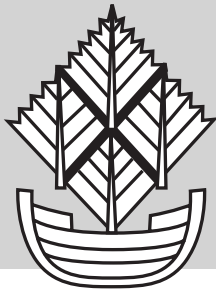
Evakuointeja ja sairaanhoitoa

S/s Suursaari toimi ulkosaarten yhteysaluksena vuosina 1927-1939. Sodan uhan alla syksyllä 1939 s/s Suursaari määrättiin hoitamaan Lavansaaren, Seiskarin ja Tytärsaaren asukkaiden evakuointi kotisaariltaan mantereelle. Kirjassa on yksityiskohtaisesti kuvattu evakuoinnin vaiheet ja viranomaisten antamien ristiriitaisten ohjeiden seurauksena saarelaisille aiheutuneet ongelmat. Tehokkaamalla viranomaistoiminnalla olisi ainakin osa syntyneistä vahingoista voitu välttää.

Talvisodassa laiva toimi ensin sairaalalaivana Viipurinlahdella ja avusti sitten Kotkassa vihollisen pommituksissa vaurioituneen jäänsärkijä Tarmon kunnostustöissä ja sen siirrossa telakalle Helsinkiin.

jatkuu sivulla 4

Riikka Salokannel
Päätoimittaja

Suuret on perinnöt

Kokosimme lähiruokatori Heilan ikkunaverhoiksi vanhoja lakanoita ja kirjaittuja pyyhe- ja pöytäliinoja, jotta niistä sitten sommiteltaisi yhtenäiset verhovuodot. Siinä käytiin omien ja naapureiden sukulaisten perintöjä läpi. Puhki kuluneilta lompuilta materiaalinysäkkä näytti. Mutta kun Pirkko ne sitten pesi ja silitti, poimi nimi-kirjaimet ja koristekirjonnat, sommitteli ja yhteen ompeli, syntyivät upeat, monta tärkeää tarinaa ja ihmistä sisältävät arvokkaat perintöverhot.

Kävin Benktskärin majakalla. Nyt pesivien haahkojen valtaaman majakkasaaren koettivat valloittaa myös venäläiset. Majakkatornin kappelissa oli taistelussa kuolleiden suomalaisten muistotaulu. Mukana oli tuttu sukunimi Kemiöstä, enon-vaimon-isän-veli, siis yksi tätä ”omaa” porukkaa. Sainpa perintöosuuteni kansallisesti merkittävästä uloimmasta majakasta omimalla tarinan omakseni.

Kävin myös Koivistolla hakemassa niitä perintöjäni pois. Toin mukanani ämpärillisen Penttilän rannan hiekkaa. Tuossa se on kauniisti aseteltuna maljakkoon, peritty taideteos.

Huomaan olevani ahneista ahnein. Suorastaan janoan omistusoikeutta näihin tarinoihin, menneisiin ihmisiin, merkityksiin, jotka syntyvät kun ymmärtää kuuluvansa johonkin. Tajuan olevani myös opporikas löydettyäni nämä maailmat. En tunne enää kuuluvani vain Kaukai-
aisten tai Mäkeläisten sukuun, vaan laajempaan koivistolaisten mahtisukuun, josta olen perinyt suorastaan arvo-omaisuuden, oman historiani, jota kannan nykyhetkessä mukanani kaikessa mitä teen.

Sotien välissä Benktskärissä asuivat majakkavahdit perheineen. Enimmillään saarella oli 21 lasta. Heitä varten saarella oli oma koulu, heillä oli siellä kaikki se mitä hyvään elämään tarvittiin. Saarella lapsuutensa viettänyt mies kertoi, että vasta kuusivuotiaana pääsi ensimmäistä kertaa käymään Hangossa. Hän oli ollut valtavan ihmeissään suurista kukista, joita matkalla näki. Ehkä vasta vähän etämmältä näkee mikä on omaa ja tuttua, mikä vierasta ja ihmeellistä. Niin kuin männyn kohtaaminen voi olla kallioilla kasvaneelle yksi elämän suurista nähtävyyksistä.

Hartaast'

KUMMALLINEN HERRA

Olen saanut tänä keväänä olla mukana kahdessa tilanteessa, jotka ovat saaneet minut miettimään Jeesuksen persoonaa. Ensimmäinen tilaisuus oli hiljaisen rukouslaulun kurssilla. Siunassimme nöyrin mielin pientä, maitoa imevää Jeesus-lastaa, häntä joka on ääretön Herra. Siinä hiljaa ja hitaasti laulaessamme, keskittyessämme erikseen joka sanaan, aloin kuvitella Jeesusta vauvana.

Hän, joka pystyy rakkaudellaan hoitamaan kaikkia maailman ihmisiä, suostui ihmiseksi itse. Hän, jonka ei tarvitse vain hoitaa sairaita, vaan joka parantaa; hän, joka ei ainoastaan saa lapsia syömään, vaan antaa kasvunkin; hän, joka ei laula unilauluja, vaan antaa unen; hän suostui itse vauvaksi tähän korvatulehdusten, kylmyyden ja pelon maailmaan. Ei varsaksi, joka tunnin päästä syntymästään jo seuraa emoaan, vaan avuttomista avuttomimmaksi ihmislapseksi. Millaista on olla kaikkivaltias Jumala ja asettua kaikessa toisista riippuvaiseksi ihmisvauvaksi?

Toinen hieno tilanne oli Vivamon pääsiäisnäytelmä, jossa yleisönä seurasimme Jeesuksen vaellusta palmusunnuntain riemusaatosta hänen taivaaseen astumiseensa saakka. Kokemus oli sykähdyttävä, hiljentävä, itkettävä. Me yleisö olimme kuin Jerusalemin kansa, joka seuraili turvallisen välimatkan päästä, mitä Jeesukselle tapahtui. Suurin osa pääsiäisen tapahtumistahan oli aikoinaan julkisia, kaikella oli valtavasti näkijöitä. Siinä kulkiessa sain sitten miettiä, mitä itse olisin huutanut, kun Pilatus kysyi kansalta, mitä hänen olisi tehtävä Jeesukselle.

Vaikka pääsiäisestä on jo aikaa, mielessäni pyörii yhä kuva näytelmän Jeesuksesta tuomittavana. Jeesus seisoi ensin ylipapin, sitten maaherran edessä. Näytelmässä tilanteet oli toteutettu niin, että tuomari seisoi korkeiden portaiden yläpäässä ja Jeesus alhaalla maassa. Jeesus oli tässä vaiheessa jo niin uupunut, niin pahoin pidetty, että hän joutui käyttämään kaikki voimansa pysyäkseen pystyssä. Hän huojui ja täräsi. Hän ei nostanut kertaakaan päätään ylös tuomariaan kohti, koska hänellä ei ollut siihen enää voimia; seisomassa pysyminen oli tarpeeksi uuvuttavaa. Hän ei sanonut mitään, koska ei jaksanut. Tajusiko edes enää, mitä hänelle puhuttiin. Siinä oli alas painettu mies, joka seisoi kunnioittavasti tuomariensa edessä. Lähion lapsena en ole nähnyt, miltä teuraalle vietävä karitsa näyttää, nyt tuo kielikuva tuli hakematta mieleen.

Tähän näytösoikeudenkäyntiin Jumala halusi alistua. Hän, joka itse on oikeudenmukainen tuomari. Hän jolla on valta tuomita kaikki, päättää kaikki, suostui toisten tuomittavaksi. Hän huojui alamaisena vajavaisilla ihmisen voimillaan, luopuen vapaaehtoisesti käyttämästä Jumalan voimiaan.

Siinä on kummallinen kaikkivaltias. Hän ottaa kunniansa alennuksesta. Niin toisenlainen kuin omat johtajamme. Hän ajaa niiden asiaa, jotka eivät pysty itse itseään puolustamaan. Hän ei juonittele saadakseen valtaa, ei vartioi omaa asemaansa, ei toimi salakavalasti. Miten Joku, joka hallitsee kaikkea, voi haluta asettua kaikkeen tähän, näin alas? Meidän Herramme, Jeesus Kristus, Hän joka on!

Kaisa Koivula

Äitini

Taina Inkeri
IMPOLA

o.s.Pulli

s. 22.12.1932 Koivisto
k. 23.4.2008 Helsinki

*Niin äiti,
sinä siellä, minä täällä,
niin kaukana,
kuiskauksen päässä toisistamme.*

Mika

Siunaus toimitettu 16.05.2008 hiljaisuudessa.

Raakkaamme ja tätini

Lahja
TÖLLIKKÖ

s. 7.11.1924 Koivisto, Vatnuori
k. 30.4.2008 Porvoo

Kaipauksella muistaen
Tuula
sukulaiset ja ystävät

*Sun säilyi muistoissasi Karjala,
sen kaunis kotikylä Vatnuori.
Vaan häipyi hiljaa muistot ajan taa,
nyt nuket ikiunta rauhaisaa.*

Siunaus toimitettu omaisten ja läheisten läsnäollessa
Porvoossa 16.05.2008. Lämmin kiitos osanotosta.

KOIVISTON viesti

Toimitus ei vastaa sille lähetetystä materiaalista. Lehden vastuu ilmoituksista rajoittuu ilmoitushintaan.

ISSN 0780-1289

KUSTANTAJA:

Suomen Koivisto-Seura r.y.

Jäsenlehti

Ilmestyy kerran kuukaudessa, kuun 25. päivänä.

Lehteen tarkoitettujen ilmoitusmateriaalin tulee olla toimituksessa lehden ilmestymistä edeltävän kuun lopulla.

Kirjoittajat vastaavat tekstien sisällön oikeellisuudesta ja toimittamiensa kuvien käyttöoikeuksista.

Toimitus voi tarvittaessa lyhentää tai muokata sille toimitettua aineistoa.

Liikelmoitukset 50 snt/ppm

Kuolinilmoitukset 34 snt/ppm

Lasten kuvalliset onnittelet 6e/kpl

Aineisto mieluiten digitaalisena: studio@salokanneltoivonen.fi

Muussa tapauksessa paperikopiot ja/tai disketti tai CD-levy sekä valokuvat postitetaan osoitteeseen:

Studio Salokannel & Toivonen, Koiviston Viesti p. 03 7824 553 Rauhankatu 8, 15110 Lahti.

Aineisto palautetaan vain jos mukana on postimerkillä varustettu palautuskuori osoitteeseen.

Tilaukset, osoite- ym. muutokset aina kirjallisena edellämmainittuun osoitteeseen.

Laita korttiin postitusosoite ja laskutusosoite, mikäli ne eivät ole samat.

Tilauksia ei tarvitse uusia.

Seuran jäsenmaksu 20e, sisältää vuoden jäsenlehdet. Seuran kautta voi myös maksaa Karjalan Liiton jäsenmaksun 5e.

Lehdessä julkaisemattomia artikkeleita ja kirjoituksia tullaan julkaisemaan seuran nettisivuilla www.koivistolaiset.net

Jäsenlehden postituksesta pohjoismaihin +2e/vuosi, eurooppaan +7 e/vuosi muualle maailmaan +12 e/vuosi Pankkiyht. Nordea Lahti 109130-305880

Päätoimittaja

Riikka Salokannel, 0400 94 96 95

Toimittajat

Ina Ruokolainen ja Anders Mård

Kuvatoimitus ja taitto

Rami Toivonen, 0400 780 398

Karjalaiset Kesäjuhlat – suur tapahtuma valloittaa Tampereen 13.-15.6.2008

Karjalaiset Kesäjuhlat ovat karjalaishenkisen väen vuosittainen suurjuhla. Viikkoa ennen juhannusta järjestettäviin Tampereen julmiin odotetaan pitkälti yli 10 000 nousevaa yleisömäärää. Tampereen sijainti on julmiin tulijan kannalta erinomainen. Tampere ei ole syrjäinen ja ”kaukana kaikesta.”

Runsaasta ohjelmatarjonnasta löytää jokainen itselleen mieluisaa katsottavaa ja kuultavaa. Perinteitä kunnioittaen – uuteen suuntautuen. Näin voi Tampereen juhlien sisältöä luonnehtia.

Paljon toivottu ulkoilmajuhla

Perinteitä edustaa Karjalaisseurojen Tampereen piirin oman väen vahva osuus juhlaohjelmassa. Uutta ilmettä juhlaan tuo se, että juhlapuhujana esiintyy tämän lehden painoon mennessä olevan tiedon mukaan äskettäin ulkomi-

nisterin tehtäviin nimitetty Aleksander Stubb.

Karjalainen väki on usein esittänyt sunnuntain päiväjuhlaa järjestettäväksi ulkoilmajuhlana. Nyt sellainen saadaan. Sunnuntain päiväjuhlassa liput liehuvat kaupungin keskustassa sijaitsevalla Ratinan stadionilla. Värikäs karjalainen kulkue valloittaa kaupungin halki johtavan Hämeenkadun. Lähtöpaikka on Pyykin kenttä.

Lauantain avajaisjuhlan, kuorokavalkadin ja juhlatanssien paikkana on Tampere Areena, joka sijaitsee Jäähallin tuntumassa.

Hämeeseen eniten siirtokarjalaisia

Tampereen ja Pirkanmaan seutu on toiminnallisesti erittäin vahvaa karjalaisen kulttuurin aluetta. Tällä on taustana se, että sotien jälkeen silloiseen Hämeen lääniin muutti yli 72 000 siirtokarjalaisia. Se on enemmän kuin mihinkään muuhun lääniin maassamme.

Karjalaisseurojen Tampereen piirin 22 jäsenseuraa järjestävät joka vuosi alueellaan lähes 250 kulttuuritapahtumaa ja –tilaisuutta. Näin ovat löytyneet eväät tehdä karjalaisia juhlaperinteitä kunnioittava ohjelma pääosin oman seuraväen voimin. Toki muutama nimekäs ulkopuolinen esiintyjä on tarvittu tuomaan lisää mielenkiintoa tapahtumaan.

Alueella tehtävän karjalaisen kulttuurityön voimasta tuorein näyttö on viime vuodelta. Karjalan Liiton toimintakilpailussa Kangasalan Karjalaseura voitti sarjansa ja piirien kilpailussa Tampereen piiri sijoittui toiseksi.

Seminaarissa esillä sotakorvaukset

Juhlaseminaarin aiheena on Sodan viulut maksoivat rautakourat ja pumpulitehtaan työt. Tilaisuuteen osallistuu nimekäs joukko tutkijoita ja muita asiantuntijoita. Seminaariin liittyen Museokeskus Vapriikissa on avoinna näyttely Kahdeksan vuoden urakka – Suomen sotakorvaukset.

Viihdetaiteilija / kansanedustaja Mikko Alatalo laulattaa yleisöä perjantai-iltana Vanhan Kirjaston puistossa.

Nuoret järjestävät omaa ohjelmaa Sampolan kou-

lulla. Lukuisista nuorten tapahtumista mainittakoon Kansantanssikonsertti ja Sari Kaasisen konsertti.

Sukututkijoille on varattu tiloja niin Tampere Areenassa kuin Ratinan stadionillakin.

Tampereen piirin ”lipulaiva”, Kangasalan Karjalainen Kulttuurikeskus Äijälä, on Kesäjuhlissa esillä oheiskohteena. Äijälä esitellään myös Tampereella Käsi- ja taideteollisuuskeskus Verkarannan erikoisnäyttelyissä.

Koivistolaiset, heidän jälkikasvunsa ja muu juhla väki ovat lämpimästi tervetulleita kesäiseen suurjuhlaan!

Tuletha Siekii...

Kauko Äikäs
Juhlatoimikunnan jäsen
Karjalaisseurojen Tampereen piirin aluevastaava

Yhteystiedot
Juhlakanslia 040 7395282
ja 044 2815047

– Puheenjohtajalt' iteltää –

Seuran johtokunta piti kevätkokouksensa Flooran päivänä Karjalatalolla Helsingissä. Johtokunta valitsi vuoden 2008 koivistolaisen, jonka nimi julmistetaan Porvoon Koivisto juhllilla 27.7.2008.

Johtokunta keskusteli myös seuran ja säätiön 60-vuotis juhlaohjelmasta. Juhlahan pidetään Karjalatalolla 20.9.2008. Juhla alkaisi yhteisellä keskustelutilaisuudella, joka korvaisi aikaisempina vuosina Vanha Moision seurojen talolla pidetyn keskustelutilaisuuden. Juhlan alussa sekä seuran että säätiön puheenjohtajat esittäisivät tervetuloa toivotukset ja lyhyen yhteenvedon 50-vuotisjuhlan jälkeisistä tapahtumista. Juhlaesitelmän pitäjäksi etsitään korkeatasoista asiantuntijaa. Lisäksi olisi musiikkiesityksiä. Juhla päättyisi yhteiseen illalliseen.

Johtokunta totesi, että seuran kirjoituskilpailuun oli saapunut ilahduttavasti 17 kirjoitusta.

Karjalan liiton jäsenmaksukysymys puhutti taas johtokuntaa. Keskustelun päätteeksi johtokunta totesi, että seura jatkaa nykyistä käytäntöä eli ne seuran jäsenet, jotka haluavat kuulua Karjalan Liittoon Suomen Koivisto-Seuran kautta, maksavat Karjalan liiton jäsenmaksun, jonka seura tilittää edelleen Karjalan liitolle. Seura ei siten maksa mitään liitolle. Johtokunta ei suhtautunut myöskään myötämielisesti Karjalan liiton uuteen jäsenrekisterihankkeeseen, joka merkitsisi sitä, että rekisteriin merkittäisiin myös ne seuran jäsenet, jotka eivät halua kuulua Karjalan liittoon.

Johtokunta lähetti kutsun Primorskin kaupungin johdolle osallistua ensi kesän Porvoon Koivisto juhllille.

Lisäksi johtokunta myönsi sekä hopeisia että kultaisia ansiomerkkejä.

Toivotan seuran jäsenille lämmintä ja kaunista kesän alkua.

Jarmo Ratia

Raakkaamme
Majuri

Pentti Joosef RATIA

s. 1.9.1916 Koivisto
k. 9.3.2008 Helsinki

*Me tiesimme lähtösi läbenevän
ja näimme voimesi väbenevän.
muistosi kaunis vie eteenpäin meitä,
vaik sydän on täynnä kyneleitä.
Olet ansainnut levon rauhaisan
ja kiitoksen kaikkein kauneimman.*

Rakkauksella
Ulla
Kiittäen ja kaivaten
Riitta perheineen
Jorma perheineen
Kirsi-Marja
Risto
Sirku-sisko
sukulaiset ja ystävät

Siunaus toimitettu sotilaallisin kunnianosoituksin
Mäntsälän kirkossa 5.4.2008. Lämmin kiitos osanotosta.

Suomen
Koivisto-Seura r.y.
Perustettu 1948

Toimii koivistolaisten yhdysseitinä
– järjestää kotiseututilaisuuksia
– harjoittaa julkaisu toimintaa
– suorittaa kotiseutukulttuuriin liittyvää kokoamista ja tallentamista.

www.koivistolaiset.net

Puheenjohtaja, Jarmo Ratia
Museokatu 24 A 20, 00100 Helsinki
puh. 09-447 748, 040-745 2627

Varapuheenjohtaja, Juha-Veikko Kurki
Koivistontie 2 C, 02140 Espoo
puh. 09-541 6751, 0400-601 838

Sihteeri, Marja-Leena Montonen
Susisuontie 36, 06200 Porvoo
puh. 019-668 811, 040-500 5026
varalla Riitta Nurmi, Porvoo

Taloudenh. Karjalan Tilikeskus/Vitikainen
Ratakatu 47, 53100 Lranta p. 05-5448850

Perinnetoimikunta, Jorma Simola pj.
Pertontie 11, 48410 Kotka
puh. 05-228 5621

Taidetoimikunta, Leena Airaksinen pj.
Metsäpirtintie 10 A 1, 02130 Espoo
puh. 09-455 0501

Senioritoimikunta, Helge Teikari pj.
07190 Halkia
puh. 019-664 8112

Hallituksen muut jäsenet:
Hannu Veijalainen, Lahti. 03-228 5621
varalla Raimo Kyytsönen, Mäntsälä

Eero Ahtikari, Piikkiö. 050-525 5174
varalla Airi Saarinen, Turku

Seppo Mäkinen, Anjalankoski. 040-506 0430
varalla Martti Karvonen, Kausala

Esko Kaukiainen, Tuusula. 0400-800 752
varalla Pertti Hämäläinen, Espoo

Virpi Huhtanen, Espoo. 0440-501 806
varalla Risto Kaukiainen

Hanna Silver, Piispanristi. 02-243 2940
varalla Tuula Koppinen, Espoo

Tuula Raukola, Kotka. 044-522 8098
varalla Mirja Haapanen, Hamina

Koivisto-säätiö:

Hallituksen pj. Sirpa Taskinen
Intiankatu 11, 00560 Helsinki
puh. 09-797 011

Säätiön asiamies Pertti Hoikkala
Vanha Veckjärventie 11, 06150 Porvoo
puh. 040-583 5397

koivisto-saatio@kolumbus.fi

s/s Suursaari, jatkuu sivulta 1

Petsamossa Saksalaisten; Turussa neuvostoliittolaisten avustamista

Syksyllä 1940 Seurasaari lähetettiin Petsamoon, jossa se huolehti tuolloin Suomelle elintärkeän Jäämeren kautta tapahtuneen laivaliikenteen sujuvuuden Liinahamarin satamassa. Jatkosodan alettua laiva hoiti Petsamossa saksalaisten huoltokuljetuslaivojen satamapalvelut kunnes palasi kesällä 1943 kotivesilleen ja toimi sodan loppuun saattoaluksena suojaten kauppalaivojen liikennöintiä Ahvenanmerellä ja Suomenlahdella.

Välirauhan solmimisen jälkeen Suursaari komennettiin Turkuun, jossa se kevään 1945 aikana joutui avustamaan sinne sijoitettuja Neuvostoliiton sukellusvenettä ja muita sotalaivoja niiden käydessä hyökkäysretkillä Itämerellä upottamassa saksalaisia kauppa- ja matkustaja-aluksia. Kesäkuussa

1945 s/s Suursaari luovutettiin sotakorvauksena Neuvostoliitolle.

Koivistolaisten postilaiva

Aluksella toimi 1930-luvulla myös postipysäkki, jossa leimatut postilähetykset ovat nykyisin filatelisten metsästämiä harvinaisuuksia. Kirjaan on sisälletty yksityiskohdainen selvitys postipysäkin toiminnasta ja laivaleiman käytöstä. Suomen valtion omistaman ja Merenkulkuhallituksen hallinnoiman Suursaaren tehtäväksi oli määritelty matkustajien, rahdin ja postin kuljetus reitillä Kotka-Haapasaari-Suursaari-Tytärsaari-Lavansaari-Seiskari-Koivisto.

Aluksessa kuljetettiin reitin varrella oleviin postitoimipaikkoihin osoitettuja ja niistä lähtevää postia sinetöidyissä säkeissä. Lisäksi aluksella otettiin matkustajilta vastaan edelleen kuljetettavia lähetyksiä. Vuonna 1939 alukselle perustettiin postipysäkki.

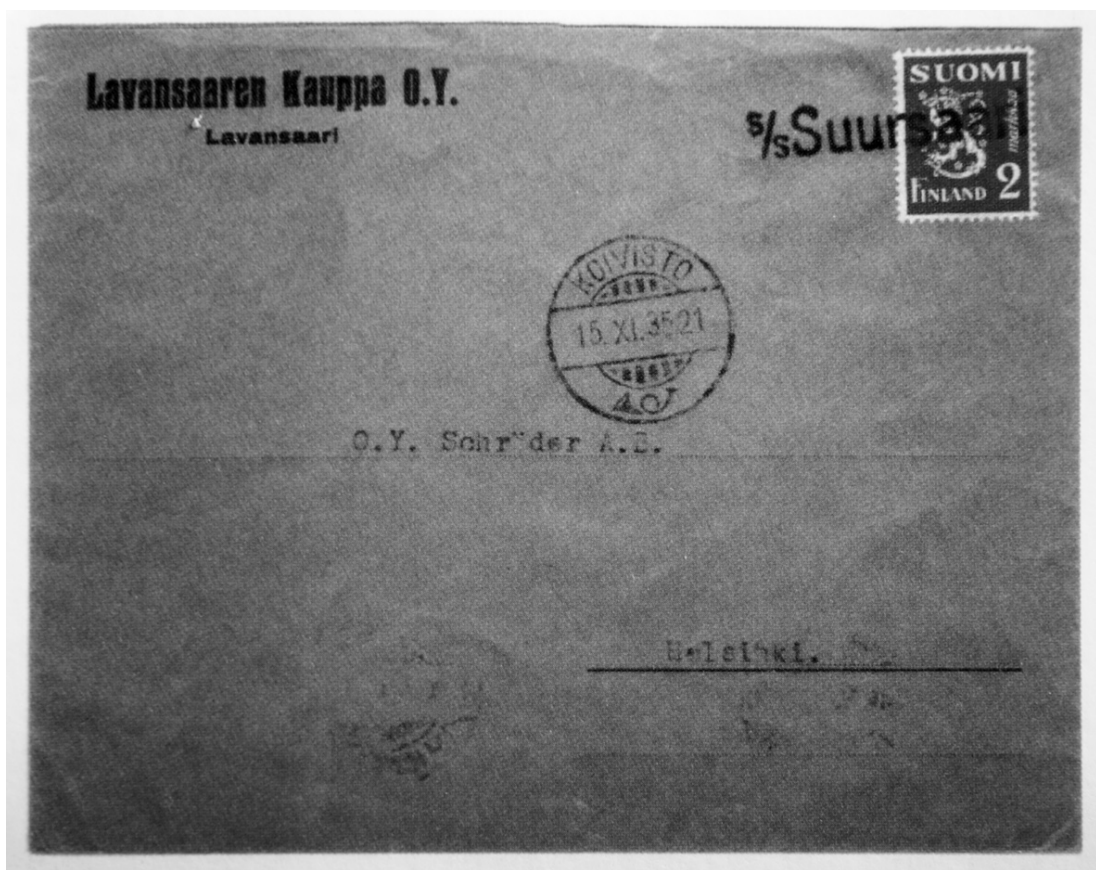
Laivalla oli käytössä 40mm pituinen rivileima l.laivaleima s/s

Suursaari, jolla matkustajien jätämät postilähetykset leimattiin. Se oli yksityisleima, jota ei oltu tarkoitettu postimerkkien mitätöimiseen. Postin ohjeiden mukaan lähetykset oli leimattava siinä toimipaikassa, jossa ne ensiksi käsiteltiin. Saapuessaan Kotkaan tai Koivistolle alus jätti sinne mukanaan tuomansa postin.

Laivan viikkoaikataulu oli: maanantaina Kotkasta ulkosaarten kautta Koivistolle. Tiistai laiturissa Koivistolla. Keskiviikkona ulkosaarten kautta Kotkaan josta torstaina takaisin Koivistolle. Perjantaina laiturissa Koivistolla, lauantaina ulkosaarten kautta Kotkaan ja illalla Kotkasta Suursaareen. Sunnuntaina laiturissa Suursaaressa ja illalla Kotkaan.

Maanantaisin ja torstaisin posti jatkoi Koivistolta vielä samana iltana Viipuri-Koivisto-Viipuri rataosalla kulkevaan Postiljooni-vaunu V-K:ssa.

Laivaleima s/s Suursaari on filatelisten himoama harvinainen kohde.

RÖMPÖTTILÄISTEN perinteinen kevät-tapaaminen 12.4. Riihimäen asemaravintolassa

Kuvassa oikealla puheenjohtaja Tuula Raukola, takana taloudenhoitaja Anita Harju sylissänsä 1.5- vuotias Römppöttiläinen Ella ja edessä Ellan isomamma Taimi Raukola.

Aurinkoinen päivä sujui hyvän ruuan, laulelun ja haastelun merkeissä. Tilaisuutta piristi arpa-jaiset.

Porvoossa tavataan Koiviston juhlilla!

Kuva ja teksti Tuula

Aker-Yards rakentaa suurtelakan Koivistoon?

Norjalaisomisteinen telakkayhtiö Aker-Yards suunnittelee osallistuvansa uuteen suurtelakkahankkeeseen, joka toteutetaan Primorskissa.

Aker-Yards neuvottelee parhailaan kahden muun mahdollisen urakoitsijan kanssa. Toinen on Viipurin telakka, jota johtaa Rossija-pankin liikemiesryhmä. Pankin omistaa pääministeri Vladimir Putinin läheinen ystävä Jurij Kovaltjuk.

Toinen mahdollinen urakoitsija on Summa Capital -sijoitusyhtiö, jonka omistaa liikemies Zijavudin Magomedov. Summa Capital hallinnoi mm. muutamia öljyterminaaleja Primorskin satamassa valtiollisen Gazprom Neft öljy-yhtiön kanssa.

Venäjän hallitus ilmoitti viime vuonna, että siviilialuksien rakentamista varten tullaan rakentamaan suurtelakka. Venäjällä ei ole kapasiteettia rakentaa itse suurempien luokkien aluksia. Koiviston uusi telakka tulee valmistamaan aluksia, joiden kuollutpaino on 100 000-150 000 tonnia. Tähän mennessä telakan budjetti on miljardi USA:n dollaria.

Ulkomaista apua

Uudelle telakalle on näytetty Moskovasta vihreätä valoa, mutta aikataulu ja urakoitsijat ovat vielä varmistumatta. Projektin toteutta-

minen ilman ulkomaista apua on käytännössä mahdotonta. Aker-Yardsilla on projektiin vaadittava teknologia ja laaja osaaminen. Kaksi vuotta sitten yritys rakensi samanlaisen telakan Brasiliaan. Aker-Yards on kiinnostunut toimimaan vähemmistöomistajana Koiviston telakassa.

Aker-Yards on maailman suurimpia telakoita. Sillä on yhteensä 18 telakkaa, muun muassa Suomessa, Brasiliassa, Ranskassa, Saksassa, Norjassa ja Vietnamissa.

Venäjän tiedotusvälineiden raporttien mukaan Viipurin telakalla on parhaimmat mahdollisuudet toteuttaa projekti. Telakalla on toki jo nyt suuria asiakkaita ja tilauksia, jotka sen on hoidettava.

Viime vuoden elokuussa valtiollinen Gazprom valitsi Viipurin telakan ensimmäiseksi vaihtoehdoksi uuden Shtokmanissa Barentsin merellä sijaitsevan kaasukentän toimituksia varten. Gazprom on jo tilannut kaksi suurta öljynporauslauttaa. Lisäksi Venäjän suurin varustamo, Sovkomflot, on tilannut aluksia kaasun, tankkereiden ja öljylauttojen kuljetusta varten.

Anders Mård

KOIVUNEVAN PARHAAT PAKINAT NYT KIRJANA!

Koiviston ja sittemmin Utajärven kirkkoherran Mauno Koivunevan ikimuistoisista pakinoista on valmistumassa kirjasarja. Ensimmäinen osa "Paimenpojan kintereillä: Savotoilta seurapirteihin 1955-1963" on nyt saatavilla.

Varmista oma kappaleesi itsellesi tai lahjaksi: Veikko.Seppanen@oulu.fi, puhelin 040 344 2488 (iltaisin).

Katso myös <http://www.paimenpojankierroksilta.net/>

Koivisto-säätiön arkistonjärjestäjän mietteitä

Olen työskennellyt huhti-kuusta lähtien Koivisto-säätiön palkkaamana arkistonjärjestäjänä. Tehtäväni on organisoida Säätiön sekä Koivisto-Seuran arkistot – ja kyllä 60 vuodessa onkin paljon materiaalia kertynyt.

Arkisto sisältää pöytäkirjoja, tositteita, kirjeenvaihtoa jne. Historiallisesti mielenkiintoisinta antia ovat minulle olleet ammoisen Merikoivisto-hankkeen paperit. Tästä koivistolaisille aikoinaan tärkeätä suunnitelmasta tuskin muualta löytyy yhtä kattavaa tietoa. Käsillä on siis arvokas koivistolaisten sodanjälkeistä yhdistystoimintaa koskeva aineisto.

Arkiston järjestäminen

Arkiston järjestäminen alkaa alustavalla inventaariolla ja arkistointisuunnitelman laatimisella. Mitä arkisto pitää sisällään, miten se olisi parasta organisoida? Sitten seuraa varsin haastava ja työläs vaihe: seulonta. Tällöin päätetään, mille paperille annetaan ikuinen elämä päätearkistossa, mille kuolemantuomio silppurissa. Tämän jälkeen dokumentit järjestetään, luetteloidaan ja koteloidaan sekä hävitetään poistettava materiaali. Hyvin järjestetystä arkistosta muodostuu lopulta helposti seurattava tarina yhdistyksen taipaleesta.

Yksityisten säätiöiden ja yhdistysten arkistointia säätelevät pääasiassa kirjanpitolaki ja henkilötietolaki. Varsinainen arkistolaki koskee

lähinnä viranomaisia. Kirjanpitolaki määrää tositteiden ja tasekirjojen säilytysajoista. Henkilötietolakiin puolestaan on kirjattu säädöksiä henkilörekisterien pidosta. Lakiin sisältyy ns. huolellisuusveloite. Tämä pitää huomioida vanhaa materiaalia poistettaessa. Ihmisten osoitteita ja henkilötunnuksia sisältävät asiakirjat tulee hävittää asianmukaisesti. Autotalli tai naapuritalon paperiroskis ei ole niille oikea paikka.

Mitä sitten kannattaa säilyttää pysyvästi?

Periaate on, että arkistonmuodostajan (seuran, säätiön) pääasiallisesta toiminnasta syntyneet dokumentit säästetään. Näitä ovat luonnollisesti perustamisasiakirjat, pöytäkirjat ja toimintakertomukset. Koivisto-Seuran tapauksessa tärkeällä sijalla ovat lisäksi vaikkapa muistot Koivisto-juhlista tai Koiviston kirkon 100-vuotisjuhlallisuuksista.

Ainoastaan tilapäisesti säilytetään tukitoimintoihin liittyvä aineisto kuten rutiininomaiset pankkitositteet. Verotoimiston kiertokirje vuodelta 1972 ei kerro mitään koivistolaisten toiminnasta. Sen sijaan saman vuoden Koivisto-juhlien juhlapuhe on arvokas dokumentti.

Kotiin kertyneiden (Koivisto-aiheisten) papereiden järjestäminen omaksi yksityiskokoelmaksi on hyvä idea. Kotiarkiston luomisessa ei mielestäni ole keskeistä jonkin vakiintuneen arkistokaavan noudattaminen. Tärkeämpää on, että asiakirjat ovat mielekkäissä järjestyksessä esim. aihepiirin tai ajankohdan mukaan. Paperit tu-

lisi suojata pölyltä, valolta ja kosteudelta. Paperikaupoista saatava pahvinen arkistokotelo on hyvä ratkaisu. Valokuvat kannattaa säilyttää albumissa niin ikään suojassa ympäristötekijöiltä. Tärkeää on, että valokuvaa seuraa tieto, ketä tai mitä se esittää ja milloin ja missä se on otettu.

Suhteellisen suppeaa yksityisarkistoa seulottaessa ei kannata olla liian ankara. Tänä päivänä joutavalta vaikuttava lappunen saattaa osoittautua mielenkiintoiseksi 60 vuoden kuluttua. Mi-

nua itseäni erityisesti riemastutti Merikoiviston papereista löytynyt kuitti 1940-luvulta: "Tarjottu päivällinen 12 hengelle Eduskunnan ravintolassa". – Osattiin sitä suhdetoiminta ennenkin!

Jyri Taskinen

Tarkempia ohjeita oman arkiston järjestämisestä saa esim. Kansallisarkiston julkaisemasta Asiakirjahallinnon oppikirjasta. Sen saa ladata ilmaiseksi internetistä osoitteesta www.narc.fi.

J. Taskinen työhuoneessaan

Oma vika!

Lahest euko kans ko kottii Muuramest myö tultii ja Porvoosee päi pussiil ajeltii, ni Orimattilas tul kyytii mukkaa naine, lyhytkasvune, vissii kaheksakymppine. (Lieks apunperi olt hää karjalaine ko nii suu käi jo, ko sissää kiipes muori.)

Hää kuski tuttu ol ja tutuks tul meil kaiikiil, enneko pois Pukkilas hää kyvvist jäi. Ja poistuessa pussiist karpä viisiil, ni sillokkii suu jatkuvast viel häneel käi.

Hää leskeen ol nyt elänt pari, kolme vuotta. Mummostaa myös muistojaa hää kaiikiil kerto. Yhes eleliit hyö vaari kans, vaik mummoo viimevuosiin vaivant olkii paha tementia.

Mökki höil ol pien, ja mökis pien ol tupa.

Keskel tuppaa seiso pöytä, pöyväs laatikko, minkä kanne alt tais vettä essii, siihe panna mitä millokkii käsistä pit saaha piiloo.

Yks päivä mummo tuppaa lämmittämää alko. Pöytälaatiko hää ulos vet ja sytykkeil sen täytti. Puut pitskuil hää sit palamaa het pani. Onneks vaari ajois paikaal hättää ehti.

"Miks noinikkää sie teit?" ihmettelemää vaari. "Siel sisäälhähä ne om miu rillitkii!" Mummo vähä aikaa syyttäväst katso vaari; sit tokas: "Miks itse sit sie rillis sinne panit?!"

Martti Piela

Punakaartilaiset enoni

Irja Hirsivaara

Näin päivinä tulee kuluneeksi 90 vuotta vuoden 1918 sodan päättymisestä. Meillä jokaisella lienee oma käsityksensä siitä, mikä olisi oikea nimitys käydylle sodalle johtuen siitä, millä puolella omat esipolviemme ovat silloin olleet. Monilla meistä on myös niin, että esipolviemme on ollut sekä valkoisissa että punaisissa ja myös sellaisia esipolvia, jotka eivät ole osallistuneet sotaan kummallakaan puolella. Näin myös omalla kohdallani. Siksi katson parhaaksi käyttää sodasta neutraalia nimitystä 1918-sota.

Tuo aika sattui minun sukututkimustapailelleni noin 11 vuotta sitten, kun tapasin vanhimman serkkuni ensimmäistä kertaa noin 40 vuoteen. Äitini oli kuollut ollessani 7-vuotias, isä mennyt uusiin naimisiin, äidin suku oli jäänyt taka-alalle. Tiesin kirkonkirjoista – en aiemmin – äidillä olleen tuntemani Konsta-enon lisäksi toinenkin veli Anton, joka oli kuollut nuorena. Serkkuni kertoi veljesten olleen punakaartilaisia ja heidän tuomioistaan. Tieto sekä järkytti aina sydämeen asti että innosti tutkimaan huomattavasti enemmän kuin rippikirjan huomautusosassa sanottiin. Viime vuosina olen saanut lisätietoja Petri Kiiskiltä, jolle lämpimät kiitokset avusta.

Lähtötiedot

Isovanhempani olivat Matti Aataminpoika Villa ja Matilda Hiopintytär Kettinen. Heidät oli vihitty 16.12.1894 Kuolemajärvellä, mistä Matilda oli kotoisin ja he asuivat Koiviston Humaljoella, Matin suvun kotiseudulla. Matti oli kalastaja ja myös pienten laivojen miehistöä. Niillä seilattiin Pietariin viemään haileja myyntiin. Laivat olivat enimmäkseen suvun omistamia, jolloin ei kirjauduttu merimieshuoneeseen.

Matille ja Matildalle syntyi neljä lasta, Anton, Konsta, Ida ja Eva, joka kuoli vauvana. Isoisäni Matti hukkui marraskuussa

1911. Matilda jäi yksin kolmen keskenkasvuisen lapsen kanssa. Anton, vanhin lapsista, oli tuolloin 15-vuotias ja todennäköisesti joutui ottamaan päävastuun perheen elatuksesta työskentelemällä lähitaloissa renkinä ja isänsä tavoin kesäisin lähialueen laivoilla merimiehenä, ehkä myös kalastajana. Konsta jatkoi samalla tiellä kuin veljensä ja isänsä ja hyvin nuorena hänkin.

Anton punakaartilaisena

Anton oli ollut Humaljoen työväenyhdistyksen jäsen 4 vuotta ja oli liittynyt punakaartiin 10.2. tai siitä alkaen ainakin hänelle on maksettu palkkaa. Tieto löytyy todisteainekorteista. Antonista kortteja löytyy 3 kappaletta, joissa kaikissa viitataan Viipuri nro 253:n tietoihin, jotka ovat Suomen Punakaartin Viipurin sotilaspiirin 9 rykmentin 4 pataljoonan 2 komppanian palkkalistoja. Komppanian sijoituspaikka oli Humaljoki. Anton oli saanut palkkaa ajalta 10.2.-1.4. yhteensä 735 markkaa. Palkkalistat oli kuittanut joko Heikki Laakkonen tai Lauri Laurila, jotka molemmat teloitettu Humaljoella 3.5.1918.

Anton löytyy myös Humaljoen suojeluskunnan tutkintapöytäkirjasta 1.5.1918. Kuulusteltuja samana päivänä on ollut 22, jokaisesta oma pöytäkirja ja koko päivän pöytäkirjat niputettu yhteen ja päällä yhteenvetolista, jossa seu-

raava teksti: Tutkintapöytäkirjat, laatineet poliisikonstaapeli Reino Ratia, entinen lautamies Simo Hietanen ja Vilho Ratia toukokuun 1 p:nä Koiviston Humaljoella seuraavista henkilöistä, jonka jälkeen luetellaan kaikki kuulustellut vankinumeroineen, lopussa allekirjoitukset Reino Ratia, puheenjohtaja, Vilho Ratia sihteeri ja Simo Hietanen. Näistä kuulustelluista teloitettiin 15, heistä 5 lähetettiin Raivolaan merkinnällä ”kuolemaan tuomittuja” ja heidät siellä teloitettiin 11-18.5.

Antonin vankinumero oli 12 ja hän lienee vangittu 26.huhtikuuta.

Antonin tutkintapöytäkirja:

Anton Matinpoika Villa, työmies, s. 12.12.1896 (pitäisi olla 11.12.1896) Humaljoella. Alussa liittynyt Humaljoen punakaartiin ja käynyt Raudun rintamalla silloisen päällikön Lauri Laurilan pakotuksesta, josta palasi 4 viikon jälkeen haavoittuen jalkaan.

Palkkaa 450 mk/kk, sekä vaatetusta saanut kaulahuivin ja talvilakin, sekä Raudun rintamalta tuonut yhden topatun puvun.

Anton teloitettiin helatorstaina 9.toukokuuta Pörrön talon pellolla Humaljoella. Vangittuja vietin 25 – 30 hengen ryhmissä latoon. Siellä he joutuivat riisutumaan alusvaatteisilleen ja kaksi kerrallaan vietin ammuttavaksi.

Miten Konstan kävi?

Konsta oli hieman yli kaksi vuotta veljeään nuorempi. Hän liittyi punakaartiin 18.2., komppania oli sama kuin Antonilla. Konstastakin on 3 todisteainekortteja, joiden mukaan hänelle on maksettu 18.2. – 1.4. palkkaa 655 markkaa ja samat kuittaajat kuin veljellään. Konsta vangittiin 26.4. ja hänen vankinumeroinsa oli 11.

Konstan kuulustelupäivänä 3.5. kuulustelupöytäkirjojen yhteenvedon ovat allekirjoittaneet puheenjohtajana Reino Ratia, sihteerinä J.R.Holm ja jäsenenä entinen lautamies Simo Hietanen. Kuulusteltuja oli silloin yhdeksän, joista yksi teloitettiin jo samana päivänä ja kaksi 9.5.

Konstan tutkintapöytäkirja:

Konsta Villa läksiäimenpoika s.24.3.1899 (pitäisi olla 25.2.1899) Humaljoella. Liittyi punakaartiin 3 viikkoa sen perustamisen jälkeen. Nautti palkkaa 450 mk/kk, saaden vaateavustusta saappaat ja villapaidan. Rintamalla ei ollut, vaan toiminut vahtipalveluksessa täällä. Takavarikoimisissa ja vangitsemisissa ei ole ollut. Aseita ei ole, eikä tiedä muilla olevan.

Samasta kansioista löytyy myös paperi, jossa kaksi puoltolausuntoa Konstasta. Ne olivat tällaiset:

Täten todistan, että Konsta Matinpoika Villa Humaljoelta on ollut palveluksessa vuosina 1914-15-16 ja 4 kk seuraavana vuonna. Tällä ajalla on hän osoittanut kaikin puolin kunnolliseksi ja abkeraksi työntekijäksi. Kaiken tämän ajan on hän myöskin ollut paikkakunnan nuorisoseuran jäsenenä.

Talvella punakaartissa olles-

saan on kertonut perheelleni eroavansa pois punakaartista, mutta vaikean poispääsyn takia ei hänen aikeensa onnistunut.

Humaljoella 17.5.1918 Gabriel Ratia

Ja toinen lyhyempi:

Todistan, että Konsta Villa on ollut allekirjoittaneella metsätöissä syksytalvella, jolloin oli kertonut, ettei hän mielellään rupea punakaartiin, jos suinkin tulee muuten toimeen elintarpeiden puolesta.

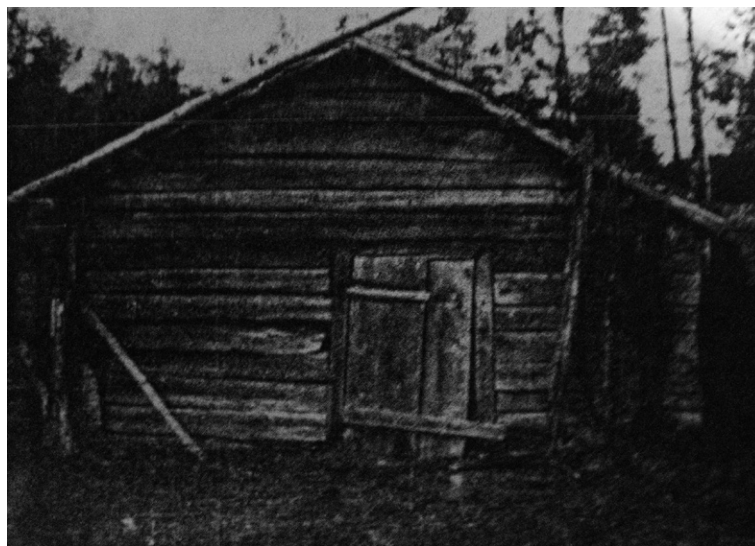
Tabollinen Konsta Peussa

Paperin toisella puolella teksti: *Näiden todistusten perusteella laskeetaan Konsta Villa vapaalle ehdolla, että hän on määräysten sattuessa tavattavissamme sekä ei ryhdy mihinkään vastaaviin toimenpiteisiin.*

Suojeluskunnan päällikkö W.Hatara

Ylläolevan lauselman tyydyn täyttämään. Konsta Villa

Konsta pääsi vapaaksi todennäköisesti 17.toukokuuta. Oltiin lokakuun lopussa ennen kuin Konstan tuomio julistettiin. Hänet tuomittiin avunannosta valtiopetokseen kahdeksi vuodeksi ku-

Koiviston Pörrön pellon lato, johon ammuttavat tuotiin. Kuva on kirjasta Kärsimysten teiltä, jv. 1928

ritushuoneeseen ja menettämään kansalaisluottamuksensa kolme vuotta yli rangaistusajan. Tuomio oli ehdollinen 4 vuoden ajan eikä Konsta joutunut sitä koskaan istumaan.

Valtiorikosoikeuden päätös 29.10.1918 nro 785/65 sisälsi seuraavat asiakirjat:

- valtiorikosoikeuden 65 osaston päätös

- pöytäkirja, pidetty ko.vankia kuulusteltaessa Koiviston pitäjässä 28.10.1918

- pöytäkirja Koiviston pitäjän suo-

Karjala-myymälä Karjala-tuotteiden erikoisliike
Tilaa ilmainen kuvastomme
Puh. 05-541 4650, Kauppakatu 41, Lappeenranta
www.kareliaklubi.com — kauppa@kareliaklubi.com.

MATKATOIMISTOPALVELUT RYHMILLE, TILAUSAJOT
PORNAISTEN MATKAILU OY
P. 019-664 7269, 0400-184 899 07170 PORNAINEN

Suomalaista puutavaraa
- tärkeintä on hyvä laatu,
HAVESA
HAMINAN VEISTOSAHA OY
HAVESA TIMBER OY

TANTTUTIE 6, 49460 HAMINA, Puh.: (05)7575 200, Fax.: (05) 7575 250
E-mail: havesa.timber@havesa.fi www.havesa.fi

KOIVISTON AUTO

www.koivistonauto.fi

SÄHKÖURAKOINTI
KIIKKA & KONTTILA OY

PL 19
00581 HELSINKI

Susitie 12
00800 HELSINKI

PUH. 09-8624 2040
FAX 09-8624 2050

Hollming

Kirjotuksi ja kuulumissii

jeluskunnan esikunnassa sen johdosta, että Päämajan tutkinta-asian Tuomari on pyytänyt lausuntoa ko.vangista 28.10.1918

- papintodistus

Pöytäkirjoissa on mm. seuraavat tiedot:

- vangittu 26.4.

- käynyt kolme luokkaa kansakoulua

- ei työvänyhdistyksen eikä ammattiosaston jäsen, on kuulunut ennen Humaljoen nuorisoseuraan.

- mistä syystä liittynyt: luvattu ja saanut 450 Smk kuukaudessa

- ei missään taistelussa kantanut kivääriä, aseensa jättänyt Suojeluskunnalle.

Esikunnan kuulustelupöytäkirjassa mainitaan Konstan olevan luonteeltaan rauhallinen, ei kiihoittaja, yllytetty punakaartiin, toimeentulo huononpuoleinen. Työnantajat antoivat edellisiltä vuosilta hyvän arvostelun

Lopuksi

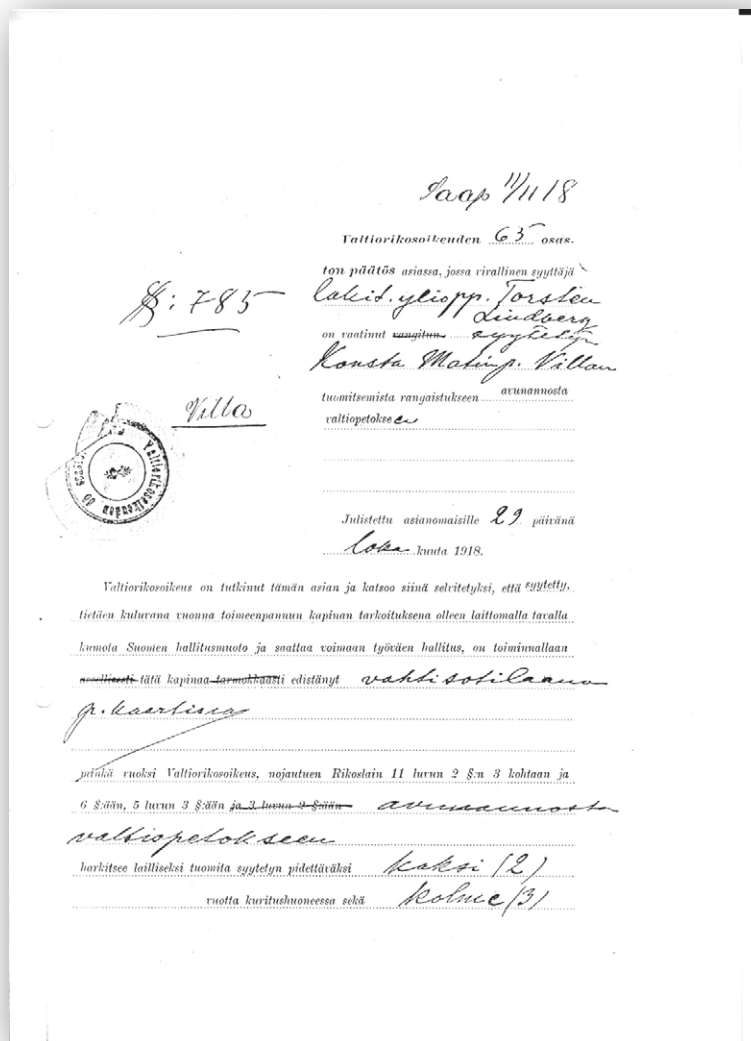
Suomen sotasurmat 1914-1922 -tiedoston mukaan koko Koiviston pitäjän luku tuolta ajalta on 106 kaikki kuolinsyyt huomioiden. Tuona murheellisena helatorstaina surmattiin saman tiedoston mukaan Koivistolla 34, jotka todennäköisesti kaikki

jälkeen Raivolaan teloitettaviksi. Miksi nämä laittomat teloitukset Humaljoella loppuivat, syyt siihen on mahdoton sanoa enkä ryhdy syyt arvailemaan.

Työväen arkistossa on melkoinen määrä muistitietoa, josta löytyi myös kertomuksia Koiviston tapahtumista.

Erään teloitettun vaimo kertoo, että "Nykäsen Ransu pääsi tappopaikalta ilmoittamaan, ettei ole tutkittu miehiä ja iltapuolen sakki jäi ampumatta, ne joutui vankilaan. 38 miestä kuoli tuona helatorstaiamuna. 3 päivää juosti etsimässä tietoa, sitten sanoivat. Saimme hommata hevoset ja miehet nostamaan ruumiit haudasta ja pestiin, laitettiin arkkuihin ja helluntaina haudattiin 150 ruumista yhdellä kertaa."

Eräessä toisessa kertomuksessa arveltiin noiden hirmuisten teloitusten johtuneen osin punapäällikkö (useissa kirjoissa kerrotaan olleen suoranaisten roisto enemmän kuin punapäällikkö) Heikki Kaljusen talvisesta käynnistä paikkakunnalla, jolloin hän vei pakkotoimin punakaartiin n.100 miestä, useat hyvin nuoria. Heistä vain puolet palasi, juuri humalajokelaisia jäi palaamatta. Samoin tämän Kaljusen toimesta teloitettiin Viipurissa muutama koivistolainen tunnettu vaikutta-

VRO:n päätöksen ensimmäinen sivu

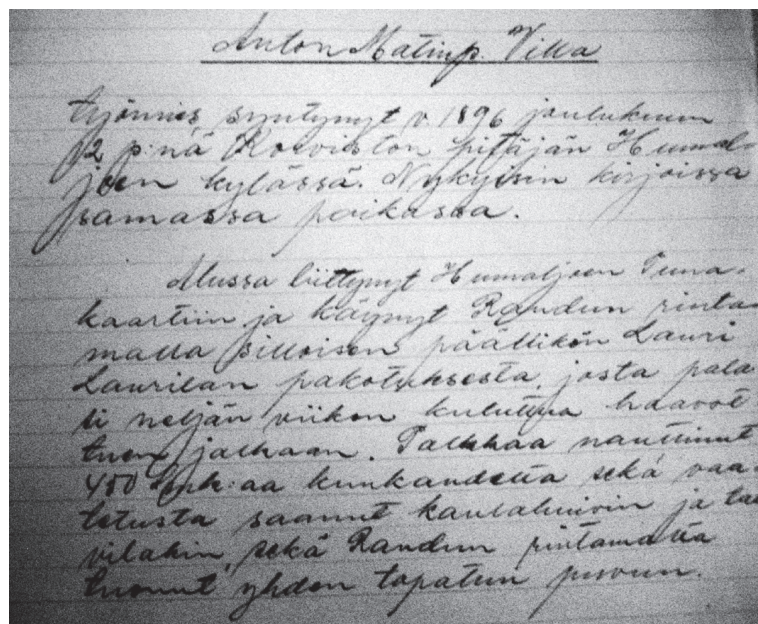
Viitteet:

Terroritilasto, jonka sosiaalidemokraattisen puolueen paikallisosastot keräsivät pian sodan jälkeen sodassa ja sen seurauksena kuolleista punaisista. Kaikista kunnista sitä ei saatu kerättyä, vaikka toiminta jatkui vuosikautia. Työväenarkisto, Valtiorikoskoikeuden syyttäjäaineiston todisteainekortit. Tämä, ns. Aminoffin kokoelma, on valtionrikoskoikeuden syyttäjistön arkiston sarjassa A4, joka on VA-erikoisluettelossa 150. Kansioista tilataan ao.henkilön todisteainekortit, joissa voi edelleen olla tieto alkuperäisiin asiakirjoihin viitteenä, esim. Viipuri 253. Alkuperäinen aineisto on samaisen erikoisluettelon 150 sarjassa A4 426-471, josta voi vielä edetä pohja-aineistoon erikoisluettelon 150 sarjoihin A4 472-489. Todisteainekorteista saattaa löytyä myös toisen vangin kertomaa, jota ei aina voi pitää luotettavana. Kuulusteluissa oman hengen mahdolliseksi pelastamiseksi tehtiin myös aiheettomia ilmiäntojoja. Kansallisarkisto, Vapaussodan arkisto, VA-erikoisluettelo 152, Kansallisarkisto, Valtiorikoskoikeuksissa tuomitut henkilöt VA-erikoisluettelot 153 Kansallisarkisto, Työväen muistitietotoimikunta, 1960-luvulla kirjoitettuja muistelmia 1918-tapahtumista. Työväen arkisto

Vielä mahtuu mukaan Tarton matkalle

Koiviston Kurkien sukuseura järjestää matkan Tarttoon 3-6.7.2008. Matka tehdään omalla bussilla. Lähtö tapahtuu Helsingin Länsisatamasta Eckerö-laivalla torstaiamuna ja paluu samaan paikkaan sunnuntaina illan suussa. Tartosta tehdään tutustumiskäyntejä ainakin Rakvereen, Peipisjärvelle, Venäjän rajaseudulle, Otenpähän ja Sangasteen. Tulomatkalla poikkeamme Viljandissa.

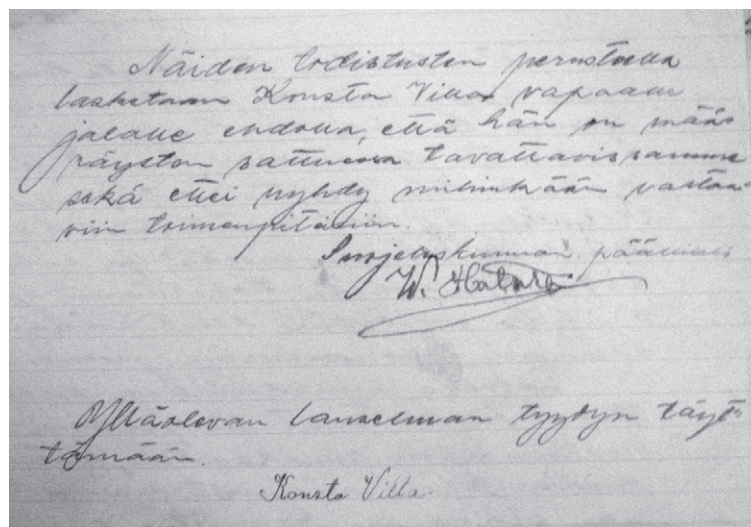
Matkan hinta on 385 euroa/henkilö ja sisältää kuljetukset, ruokailun laivalla, majoituksen hotellissa, illalliset ja aamiaiset sekä retkillä kenttäkahvit. Tiedustelut ja ilmoittautumiset Kari Hämäläiselle sähköpostilla kari.hamalainen@pp.inet.fi tai puh. 0400-184899.

Humaljoella, ja jo toukokuun alkupäivinä 31. Helatorstai oli viimeinen päivä, jolloin Humaljoen suojeluskunta teloitti omilla päätöksillään, mutta kuten jo edellä mainittiin, lähetti viisi vielä sen

ja. Joissain teoksissakin tätä syytöä on kerrottu.

Oma mielipiteeni, mutta tuskin läheskään kaikkien on, että puolen valintaan silloin vaikuttivat eniten oma elämän tilanne

Anton Villan tutkintapöytäkirja

Konsta Villan vapautuslauselma

ja lähipiiri vakaumuksen jäädessä pienemmälle huomiolle, jos sitä lainkaan mietittiin.

On hyvä lopettaa nettiosoitteen, josta vuoden 1918-sodasta molemmin puolin saa lisätietoja. Se on Kansallisarkiston ensimmäinen verk-

konäyttely osoitteessa <http://www.narc.fi/1918verkkonayttely/1918.htm>. Näyttely seuraa tapahtumia viikko viikolta.

Matka Laatokan ja Äänisen ympäri

Kuuden päivän matka 19. - 24. pv. elokuuta puolihoitona.

Matkareitti: Turku - Salo - Helsinki - Porvoo - Loviisa - Karhula - Hamina - Vaalimaa - VIIPURI - KIVINIEMI - KÄKISALMI - SORTAVALA - PETROSKOI - PUNONE - VOLHOVA - PIETARI.

Pysähdytään matkan aikana useita kertoja merkittävillä paikoilla. Mukana kaasugrilli, omat makkarat mukaan.

Tiedustelut Aulis Soukka 0400 -412 650

KOTISEUTUMATKAT

Taksipalvelu Henrik Roos, Mäntsälä
Kuljetukset 8 hengen autolla.

p. 0400-215 990

Onnitteluit` ja muistamissii`

Ylioppilaita

KAROLIINA HILSKA 2008
PETTERI HILSKA 2003
TERO HILSKA 1998
Kouvola Lyseon Lukiosta.

Äiti Pirjo Hilska
Äidin isä Martti Hilska
Koiviston Saarenpäästä

ALINA K.TÄHKÄPÄÄ on valmistunut Turun Yliopistosta diplomi-insinööriksi.

Vanhemmat ovat Päivi ja Matti Tähkää, isoä on Yrjö Tähkää Koiviston Kotterlahdesta.

Tällä palstalla julkaisemme myös kuvallisia onnitteluja 6e/kuva.

Aineisto vastaanotetaan mieluiten digitaalisena, otsikolla: Koiviston viesti/onnittelut, osoitteeseen: studio@salokanneltoivonen.fi. Muussa tapauksessa disketti, CD-levy tai valokuva osoitteeseen: Studio Salokannel Et Toivonen, Hämeenkatu 5, 15110 Lahti.

Tekstiä voit liittää mukaan tekstiä noin 90 kirjaimen verran. Kuvien lähetys omalla vastuulla. Kuvat palautetaan vain jos mukana on osoitteellinen kirjekuori postimerkkeineen.

Tääl` tapahtuu

”Valokuvia vanhasta Mannolasta 2.-14.6.2008.

Koivistolaiset ja mannolalaiset, kun tulette Karjalaisten juhlaan 13.-15.6.2008, tulkaa tutustumaan Mannolan kylän entiseen elämään ja ihmisiin Tampereen pääkirjaston Metson näyttelyssä. Siellä on toistasataa valokuvaa Mannolasta.

Kirjasto on arkisin avoinna klo 10-18, lauantaisin klo 16 asti.

Tampereen Koivisto-seura ry toivottaa teidät näyttelyyn.”

KARHULAN JA YMPÄRISTÖN KOIVISTOLAISET

Järjestää risteilyn Pyhtäältä Kaunissaareen 13.7. Lähtö Pyhtäältä klo 10.00 ja paluu Kaunissaaresta lähtee klo 15.30
Karhulasta Pyhtäälle linja-autokuljetus.

Ilmoittautumiset 15.6. mennessä

Tuula 044-5228098
Leena 050-4098336

Eistilä, Ingertilä, Jaakkolan kyläyhteisön yhteinen matka

KOIVIKKOSAAREEN/SAARENPÄÄHÄN 15. – 18.6.2008

Matkan aikana yritämme käydä Kirkkosaarella, kotikylissä ja selkärannalla.

Kuljetukset järjestyvät toivon mukaan veneillä tai traktorilla tai jollakin muulla pelillä ja niitä polkupyöriähän siellä myös on. Matkan hinta on 360 €, 4 pv/

3 yötä, muut ehdot Hämäläinen/Hilska matkailmoituksen mukaan.

Jos lähtijöitä Turun suunnalta on riittävästi hakee auto lähtijät erillistä korvauksena vastaan Parainen-Turku-Salo alueelta.

Ilmoittautumiset mahdollisimman nopeasti:
Kari Hämäläinen 0400-184899 / kari.hamalainen@pp4.inet.fi
Tuula Agge 040-522 1824 / t.agge@mail.parnet.fi

TULKAAHA JOUKOL MUKKAA, LÄHETÄÄ YHES KÄYMÄÄ KOTON !

Myytävänä hyväkuntoiset Koiviston kansallispuvun

paita, koko 40 ja esiliina, yhteishintaan 350€.

Mirja Metsola
+358 40 7527307
mirja.metsola@nettiviesti.fi

Koivistolaisten seurojen ja yhdistysten vastuuhenkilöiden muuttuneet yhteystiedot pyydetään toimittamaan seuran sihteerille Marja-Leena Montoselle puh. 019-668 811. Susisuontie 36, 06200 Porvoo.

TURUN JA YMPÄRISTÖN KOIVISTOLAISET

Oikaisu huhtikuun lehdessä olevaan ilmoitukseen. Neljän päivän matka Riikaan 12.-15.8.2008.

Koivistolaisten kirkkopyhä Särkisalossa (aika myöhemmin).

Koivisto-juhille Porvooseen yhteiskuljetus Turusta 26.-27.7.2008 - matkan varrelta myös mukaan - ilmoittautuminen Airille puh. 0400-538 443 tai 02-239 0611

Alvatin - Keskisaaren

kyläkokous pidetään Porvoossa sunnuntaina 27.7.2008 klo 12.30

Kylätoimikunta

KOIVISTOLAISET YLIOPIILAAT

Koivisto-Säätiö lahjoittaa vuoden 2008 koivistolaista syntyperää oleville ylioppilaille Koiviston Viestin vuosikerran,

Lehden postittamista varten tarvitsemme tiedot: ykioppilaan nimi ja osoite, koulu mistä päässyt ylioppilaaksi sekä vanhempien tai iso-vanhempien nimet ja kotipaikka Koivistolla.

Tiedot postikortilla osoitteeseen:

Koivisto-Säätiö
c/o Pertti Hoikkala
Vanha Veckjärventie 11
06150 Porvoo

p.s. Mikäli haluatte että ylioppilaan tiedot julkaistaan Koiviston Viestissä, ilmoittakaa siitä suoraan Koiviston Viestin toimitukseen. Ohjeet sivun vasemmassa alalaidassa.

Koivisto-tuotteita myynnissä

Pronssilaatta 8cm 35€

Korvakorut 25€

Avaimenperä

Solmioneula 30€

Pöytäviiri 26€

Mobile 26€

Tuuliviiri 66€

Isännänviiri 52€

Koivistotuotteiden tilauksia ottaa vastaan Suomen Koivisto-Seura r.y:n Sihteerit, Marja-Leena Montonen Susisuontie 36, 06200 Porvoo. puh. 019-668 811, 040-500 5026